1855. TWEE EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 79.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ1.85, buiten Assen franco per post ƒ 2.00.

WOENSDAG 3 OCTOBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **ƒ 1.00** en voor elken regel meer **15** cent, behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

2 Oct.

Al de buitenlandsche dagbladen zijn opgevuld met verhalen van den 8 September jl., en Sebastopol is op aller lippen. Maar terwijl men zich, vooral in Frankrijk, verlustigt in de krijgsverhalen en militaire anecdoten uit het beleg en van den bloedigen dag, die het zuidelijk gedeelte van Sebastopol deed vallen, kleeden zich duizenden in rouw.

Geene plaats in Frankrijk en Engeland, waar geene tranen worden gestort voor een offer aan de goede zaak gebragt. Goede zaak?! Wie gelooft dit ten volle? Het staat te lezen in de dagorders der bevelhebbers, wier namen met roem worden overdekt — het staat te lezen in zooveel dagbladen, die politieke partijen dienen of persoonlijke eerzucht vleijen, maar leeft ook in elks hart de overtuiging, dat zoon en broeder en vriend ginds in de Krim op het veld van eer gestorven, eene g o e d e zaak dienden? Wij betwijfelen het.

Sebastopol, de stad Sebastopol is gevallen, maar hoe weinig afstands scheidt slechts de strijdende partijen. Ja, de Russen beschieten hunne vijanden dagelijks uit de Noorderforten!

De Russen ontruimen de Krim! was de triomfkreet door de Fransche en Engelsche pers aangeheven.

„Zorg, dat ze niet ontsnappen!" riepen anderen, omsingel hen, laat hen de wapens nederleggen en zich overgeven op genade of ongenade!"

Houdt alle versterkte plaatsen in de Krim beet — voegde een financier er bij, die aan de eer niet genoeg had en er geld bij wenschte, en houdt zoo de Krim tot pand voor eene prompte betaling der oorlogskosten."

Bespottelijke raadgevingen, en het is vooral de anders zoo practische Engelsche Natie, die ze met innig welgevallen en ontzettend groot geloof hoort. Hoe daalt die pers in de schatting van alle verstandige nadenkende lieden. Er is niets zoo gek te bedenken, of de Engelsche dagbladen durven het den volke prediken — er is geene snoeverij zoo groot, of sommige Engelsche dagbladen verleenen daaraan eene plaats.

Toen de oorlog begon, was de positie des Czaars reeds wanhopig. Die kolossus met leemen voeten, kon zich niet bewegen. Welnu, wat heeft het geld en bloed gekost, om zijn voet een weinig te verschuiven in het „land der tranen." Maar toch is het iets, als hij plaats maakte van den Malakoff-toren naar het noordelijk Sebastopol.

Men antwoordt hierop: „maar, hoe groot is zijn verlies — wat vestingwerken vernield — wat schepen gezonken!"

't Is waar — doch dat is geen doodwonde voor een ligchaam, zoo kolossaal, zoo krachtig. Het is een speldeprik, niets meer.

Als een onmetelijk Rijk een lapje gronds verliest, als 60 millioen menschen 100,000 krijgslieden missen, dan is daardoor zijn vonnis nog niet geteekend — dan behoeven de overigen nog niet in deemoed genade te vragen.

Teleurstelling verhardt, en dit zal het Westen ondervinden. Elken voet, die Rusland op den rand van zijn gebied binnenwaarts moet trekken, zal de andere vaster doen staan, en als de Krim zelfs ontruimd was, zou het Westen met regt mogen vragen: „wat hebben wij nu gewonnen?"

In plaats dat Rusland, bij ongelukkige krijgskans, zal vragen: „genade en geen regt, ga heen, ik zal de oorlogskosten betalen," hoort men misschien veeleer: „nu wil ik den vrede niet, dien ik altijd, onder eervolle voorwaarden, wenschte." Men verhaalt zelfs, dat iemand, die den Keizer sprak van de mogelijkheid van het verlies van de Krim, ten antwoord zou hebben gekregen: „ik ben liever te Petersburg zonder dak, dan een duim gronds te verliezen in de Krim." Dat de Keizer naar Odessa vertrok is ook geen teeken des vredes. Te Weenen is de tempel des vredes — niet op de grenzen van de Krim, die plek des strijds en des bloeds.

Wij zien alzoo de toekomst nog donker in, als het Westen nog niet genoeg meent te hebben, aan de overwinning in de Krim en na de vernieling der Russische Zwarte zee vloot. Dan *begint* in 1856 welligt de strijd eerst, want Rusland, dat in het begin dezes jaars, ja, misschien op dit oogenblik zelfs nog niet gereed is tot een grooten oorlog, zal in de lente van het volgend jaar toonen, hoe het zich weren kan. Het Westen, het magtige Westen, verschijnt dan gewis op nieuw in 't veld, gesteund door Sardinie en welligt ook door Spanje, en wie weet door wie al meer!

De winter is lang en de tijd van onderhandelen, en menige Mogendheid mag dien met angst te gemoet gaan. Als het Westen hulp vraagt voor de goede zaak! is er zooveel in die vraag, dat tot nadenken roept. Het heeft zoo iets van de zoogenaamde vrijwillige geldleening. Hopen wij echter dat de diplomatie beter werk verrigt — dat zij naar redenen *zoekt*, om de vrede voor allen eervol te maken. Die zijn te vinden als de wil goed is, even als het nooit aan schijnbaar gegronde aanleiding ontbreekt tot twist als men belust is op kibbelen. Hopen wij het — want de tijd is ernstig. Eene Europeesche revolutie behoort niet tot de onmogelijkheden, en als zoo allen naar het zwaard grijpen en de zwakken onder de hoede van sterkeren moeten optrekken, dan zal het einde zijn eene herziening van de kaart van Europa — dan krijgen de kleinen iets uit welwillendheid of medelijden, of *niets*.

Dan betalen zich de grooten uit den algemeenen onbeheerden boedel, en 't gebeurt zoo dikwijls dat, als zij alles houden, de rekening net sluit!

Soms echter laten zij bij benadering nog de klagt hooren: „als wij alles rekenen, komen wij nog te kort!"

De revolutie, waarvoor de diplomatie zeer beducht is, zal, als zij mogt uitbreken, het eerst hare vaan ontrollen in Italie. Heeft zij daartoe krachten genoeg? Neen, maar zij hoopt daartoe kracht te winnen door de algemeene verwarring, waarin de wereld welligt geraakt. Zij heeft *niets* te verliezen en *kan* veel winnen. Italie is het juk der geestelijkheid moede, Polen wacht op 't geen gebeuren zal: tot herwinning zijner onafhankelijkheid. — Hongarije heeft nog vele onbevredigde wenschen — de bevolking van Frankrijk zwijgt en gehoorzaamt met vreeze en beving onder een geweldig bestuur — Zwitserland en enkele Duitsche Staatjes zijn verdeeld door godsdienst-twist — de ultramontaansche geestelijkheid in Pruissen is tegenover de Regering niet wat zij schijnt — in Belgie bukt zich de liberale partij noode onder het ultramontaansch gezag, dat er thans regeert.

Men ziet het, overal brandstof, trouwens die was er altijd op deze wereld in overvloed. Thans echter is zij gevaarlijker dan ooit en zal zij te eerder worden ontstoken, wijl de materiële toestand van Europa zeer bedenkelijk is. Ons werelddeel heeft geene *voeding* genoeg en zal die voor een aanzienlijk gedeelte moeten vragen aan gene zijde des Oceaans. Frankrijk doet daar gewisselijk groote inkoopen, zij het niet op zijn eigen dan op eens anderen naam en Pruissen zond reeds iemand derwaarts met 10 millioen gulden.

3 Oct.

Wij hadden ons voorgenomen van het tweede rapport van den maarschalk Pélissier het een en ander aan onze lezers mede te deelen; wij zien daarvan echter af, wijl het geene belangrijke bijzonderheden bevat, die niet reeds bekend zijn.

Wij nemen liever uit een particulieren brief de volgende belangrijke bijzonderheden over den toestand van Sebastopol na de ontruiming dier stad door de Russen over:

„Welk een verschrikkelijk schouwspel! Na het kerkhof te zijn overgekomen, alwaar nog eene met kanon- en geweerkogels doorboorde kapel staat, ben ik in Sebastopol gedrongen, door een groote bres in het centrale bastion gemaakt. Een groote vestingmuur omringt die zijde der stad. Is men dien muur over, dan bevindt men zich in eene voorstad, bestaande uit kleine huizen, zonder twijfel bewoond geweest door werklieden, slagers, schoenmakers, kruideniers enz. Die voorstad loopt hellend af: vier straten loopen uit op eene plate-forme met een kleine brug, die tot overgang dient als de regen de straten in beken heeft herschapen. In deze kleine ruimte heb ik 68 kogels en niet gesprongen bommen geteld. Van daar kwamen wij in de straten op het bolwerk Katharina, de schoonste wijk der stad. Al de huizen, van slechts ééne verdieping, hebben een zeer aangenaam uiterlijk en zijn van tuinen omringd. Maar thans is er niet één, dat niet minstens één kogel heeft bekomen. Zij zijn ten eene male geplunderd, al het huisraad, zeer breede bedden, kasten, kisten, mahoniehouten meubelen enz., liggen op straat; ik heb een groot aantal pianoos, veel platen, vooral met zinnelijke voorstellingen, en wat opmerkelijk is, eene menigte portretten van keizer Napoleon en keizerin Eugenia gezien. Deze geheele wijk verheft zich amphitheatersgewijze vlak tegen over het fort Constantijn. De schouwburg is ongedeerd gebleven, het is een fraai, geheel wit geschilderd gebouw, toen ik er voorbij kwam waren de dekoratien op den buitenmuur gespijkerd. Ook heeft de Katharina-kerk, een dorische tempel met verguld fronton, weinig geleden. In deze wijk ziet men niemand; de straten zijn ledig, de huizen ganschelijk verlaten, en het hart breekt bij het doorloopen dier door menschenhanden aangerigte woestenij. Geheel de stad heeft op dezen oogenblik (17 Sept.) niet meer dan 2000 fransche soldaten in bezetting, die in de straten kamperen; generaal Bazaine, tot kommandant der vesting genoemd, bewoont een lief huis, waarin echter, even als in alle anderen twee of drie kogels zitten.

Op een andere plaats van denzelfden brief lezen wij:

„Op de zeer breede en met boomen beplante kaai werd onze wandeling moeijelijker en gevaarlijk. De Russen die nog steeds het fort Constantijn bezet houden, vlak tegenover de kaai gelegen, wierpen om de drie minuten een kogel of eene bom op de groepen wandelaars. Op tien schreden van mij af werd een Engelschman gedood."

Voorts meldt de schrijver de vernieling der Russische schepen, en schetst het ontzettende schouwspel, dat de overblijfselen der deels gezonken, deels verbrande vloot opleveren. „De Franschen," zegt hij verder, „hebben geene andere verwoesting aangerigt dan die onvermijdelijk was. De Russen hebben op hunnen aftogt de stad in den brand gestoken en eene buitengewoon groote hoeveelheid mijnen doen springen; dagelijks worden nog meer mijnen ontdekt, en het is zeer onvoorzigtig zich in sommige stadsgedeelten te wagen; Maandag en Dingsdag hadden elk oogenblik ontploffingen plaats, en verscheidene nieuwsgierigen werden er de slagtoffers van. Bij de ontruiming staken de Russen al vlugtende en loopende de lont in die mijnen, en men verzekert mij, dat een Russisch officier gedood werd op het oogenblik dat hij zich daartoe bukte met de lont in de hand. Sedert hebben onze pompiers bijna al de verdachte plekken met water overstroomd en alle branden gebluscht. Onze soldaten hebben zich in het eerste uur na het bezetten der stad zeer goed gehouden; zij hebben niet geplunderd en alleen op de vlugtende Russische krijgslieden hunne geweren afgevuurd, vrouwen, kinderen, weerlooze mannen konden zich voor hen verwijderen, zonder het minste gevaar te loopen. Vervolgens hebben zij zich door de stad verspreid, zijn in de huizen doorgedrongen, en al wat zij daar vonden geïnventariseerd en op de straat gezet. Mijn eerste ontmoeting in de stad was een soldaat, die op zijn hoofd en rug een zeer groote mahoniehouten slaapbank droeg, die dienen moest om het bivouak-vuur aan te stooken. Het schouwspel, dat Sebastopol aanbiedt is hartverscheurend. Het oog ontwaart niet anders dan puin, zwart geworden muren, half ingestorte of met instorting dreigende huizen op den grond opeengehoopte projectielen, gebroken of geschonden huisraad. In de straten ziet men slechts enkele nieuwsgierigen; geen kreet, geen geluid dat eene levende stad verraadt, alles is stil en doodsch en naar."

Een Engelschman beschrijft in een brief uit de Krim een bezoek op den Redan aldus: „Tegen dat ik de noodlottige open plek vóór onze vijfde paralel bereikte, waren de dooden reeds verplaatst, de officieren naar het kamp en de manschappen in de diepe en breede gracht van den Redan. En daar trof het oog een gezigt zoo akelig, dat het ijzeren zenuwen en steenen harten zou aandoen: rei op rei gestapeld, lagen daar de ligchamen der dapperen, wier bloed ons de overhand verschafte, — eene spookachtige en verminkte massa, die bijna tot aan den dijk der groeve reikte. Zij die in den Redan sneuvelden, waren insgelijks in de groeve geworpen; zoodat ik al de Britten zag, die in dit laatste tooneel vielen van een treurspel, dat elf maanden had geduurd. Mijne eerste opmerking was, dat het bijna alle oude soldaten waren, die de hitte en last van dien dag hadden verdragen, en te naauwernood zag men een baardeloos gelaat; dan was het treffend de kalme trekken van het gelaat te zien, ook zelfs waar de doodelijke wonden het pijnlijkst geweest waren. Eenigen, die plotseling gestorven moeten zijn, lagen met geopende oogen starende ten hemel, en ware het niet, dat de verglaasde blik en het geestengelaat het tegendeel verried, men zou hebben kunnen denken, dat zij zich koesterden in de zonnestralen; terwijl anderen zich hadden uitgestrekt alsof zij in slaap waren gevallen. Onder en op hen lagen eenige weinige Russen in hunne gescheurde en bemorste kleederen, doch evenmin met sporen van een geweldigen dood. Deze brug van lijken overgaande naar het binnenste van den Redan, stiet ik op een troep militaire arbeiders, die reeds bij de borstwering de gracht begonnen te vullen, zoodat velen een graf vonden waar zij sneuvelden. De vijand had bijna al zijne dooden en gewonden medegenomen, hetgeen het geringe getal die binnen de redoute gevonden werden verklaarde."

Het volgende is een tooneel binnen Sebastopol: „Hier trof ik een troep van het transportcorps aan, die de zware taak vervulde om ongeveer 400 gesneuvelde Russen weg te dragen. Een groot getal van deze waren in een gewelf onder het gebouw in reijen op elkander gestapeld gevonden, en die, te oordeelen naar den staat, waarin zij verkeerden, reeds acht of tien dagen gestorven waren. De officier der manschappen beschrijft den toestand als uiterst walgelijk. Op den vloer van het gebouw ademden nog twee, en een dag te voren hadden er, volgens de getuigenis van een ander bezoeker, nog twaalf geleefd."

Het nieuws is overigens zeer karig.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Het *Journal voor boekdrukkunst en lettergieterij*, dat te Brunswijk wordt uitgegeven, bevat in een artikel over de industrie-tentoonstelling te Parijs, naar aanleiding van de proeven, die door de heeren *Enschedé en Zonen*, te Haarlem, en de heeren *Oomkens, van Bakkenes* en *Damsté*, te Groningen, op die tentoonstelling zijn ingezonden, eene redenering over de lettergieterij in Nederland. Deze proeven, wordt daar gezegd, zijn van grooten omvang.

— Eene nieuwe wet op de nationale militie is ontworpen en zal vermoedelijk eerlang aan de Staten-Generaal kunnen worden aangeboden. Al wordt evenwel dit ontwerp tot wet verheven, het tijdttip, waarop de nieuwe bepalingen in werking zullen treden, zal niet zoo nabij zijn, of het jaar 1856 zal voor een groot veel zijn verloopen. *'s Gr. N.*

— Met genoegen vernemen wij, dat de Regering voorgesteld heeft, onder anderen ƒ 4000 bij te dragen tot de oprigting van een metalen standbeeld ter eere van *Laurens Jansz. Coster*, den uitvinder der bookdrukkunst.

— Den 26 dezer is voor de arr. regtbank te Nijmegen behandeld de zaak van den heer *J. Burgers*, hoefsmid te Wijchen, die in zijne hoedanigheid van ambtenaar van den burgerlijken stand dier gemeente, in het asgeloopen jaar een huwelijk heeft voltrokken tusschen minderjarigen, zonder zich van het werkelijk bestaan der, tot krachthebbing van hetzelve, vereischte toestemming van vader, moeder of andere personen, daartoe bij de wet geroepen, verzekerd te hebben. De herbergier en gemeente-sekretaris, de heer *J. Kloosterman*, als getuige gehoord, bevestigde het geinkrimineerde feit, tot reden van wetenschap opgevende, dat hij zelf de acte in schrift had gebragt en bovendien bij het huwelijk als getuige adsisteerde. De beklaagde daarop ondervraagd, beleed zijn ambtsmisdrijf volmondig, doch beweerde geheel onder de leiding en in vertrouwen op den sekretaris hebandeld te hebben. De uitspraak werd door de regtbank bepaald op 3 October e. k.

— De minister van Buitenlandsche Zaken heeft aan de leden van de Tweede Kamer doen toekomen afschriften van de Overeenkomsten met Frankrijk en de Vereenigde Staten van Amerika, gesloten tot regeling der voorwaarden, waarop de konsulaire agenten van die Staten in de voornaamste havens der Nederlandsche overzeesche bezittingen zullen worden toegelaten.

— Dezer dagen stonden voor het Provinciale Geregtshof te Noord-Braband te regt zekere B. K. en eenige andere ingezetenen der gemeente Loon-op-Zand, ten einde zich te verantwoorden over eene al te ver gedreven zucht, om de zedelijkheid in hunne gemeente te bevorderen. Ziehier deze vreemde geschiedenis. In gezegde gemeente liep vóór eenigen tijd een gerucht, als zoude zeker gehuwd man zich aan onzedelijkheid hebben schuldig gemaakt. Naar een overoud gebruik wilde men hem daarvoor straffen en, zoo als men het dáár noemt, in de ploeg spannen. Met dit doel begaf men zich op 31 Maart ll. naar de woning van den man, om, zonder vorm van proces, tot de uitvoering dier straf over te gaan. Hij werd dan naar buiten geroepen, doch scheen weinig lust te hebben aan deze oproeping te voldoen, sloot zijne deur en verschuilde zich in zijne woning. Thans werd tot eene bestorming besloten. Men verbrijzelde de ramen, trachtte de deur open te loopen, ja eenige der belhamels gingen zoover, dat zij het rietendak

beklommen, en er een gat in sneden, den steenen schoorsteen afbraken, en de steenen derzelve naar beneden wierpen, altijd met het doel den verscholene te noodzaken zich over te geven. Gelijk zich begrijpen laat, was eene groote menigte volks toegestroomd, om getuige te zijn van deze openbare zede-tuchtiging. De justitie evenwel, met dit soort van geregt niet tevreden, trad tusschen beide, arresteerde eenige der belhamels en stelde eene instructie tegen de onwettige regters in. De afloop dezer historie is geweest de veroordeeling van drie der belhamels tot drie maanden gevangenisstraf, van twee andere tot politiestraf, en van allen tot geldboeten.

— De proeven met de inenting der longziekte aan 's rijks veeartsenijschool, zullen in 1856 niet worden voortgezet.

— Terwijl in de voorgedragene wet op de middelen de accijns op het gemaal en het tonnegeld der zeeschepen zijn weggevallen, is daarentegen de accijns op de suiker zoodanig verhoogd, dat de opbrengst daarvan (hoofdsom, opcenten en collectief zegel) tot 2 millioen guldens is opgevoerd. Verder zijn de opcenten op het binnen- en buitenl. gedisteleerd met 12 en de grondbelasting, het personeel, de patenten, den wijn, de zegel-, registratie-, griffie-, hypotheek- en successieregten en het regt van waarborg met 6 opcenten verhoogd. Voor het personeel en de patenten zullen die meerdere opcenten eerst met 1o. Mei worden geheven.

— De *Wekker* wil onderrigt zijn, dat er ernstig aan gedacht wordt, om zoo spoedig mogelijk aan de Staten-Generaal een ontwerp in te dienen nopens de regeling van het lager onderwijs, gewijzigd naar de wenschen van de Tweede Kamer, uitgedrukt in haar voorloopig verslag.

— Volgens de *Echo Universel* zou H. M. de koningin eerst in het begin van November in de residentie terugkeeren. H. M, de koningin-weduwe zou voor hare terugkomst, een reisje naar Westphalen ondernemen.

— Naar men verneemt, zal er in de loop van de maand Nov. aanst. een examen ter bevordering van onder-officieren der infanterie, kavallerie en artillerie, tot officier, bijaldien daartoe geschikte personen gevonden mogten worden, te Breda worden gehouden.

— Indien wij wel onderrigt zijn, dan is de Minister van Binnenlandsche zaken niet zoo vreemd aan het denkeeld, om eene wijziging in de verkiezingswet voor te stellen, als wordt beweerd. *Zondagsblad.*

— Van 23 Aug. tot 40 Sept. zijn te Zwolle aan de cholera overleden 68 personen. Te Kampen bedroeg van 22 tot 28 Sept. het aantal aangetasten 9, overleden 4, hersteld 8, in behandeling gebleven 14.

— Den 1 dezer heeft voor het Hof in N.-Holland weder de bekende zaak van Jhr. *M. Salvador* en *S. Fongers* gediend; er zijn 20 getuigen gehoord; den volgenden dag zouden de pleidooijen plaats hebben.

— Men verneemt, dat de heer *van Vuuren*, vroeger pastoor te Varik, op 23 dezer als lidmaat der Hervormde kerk te Opijnen bevestigd is, na vooraf belijdenis des geloofs afgelegd te hebben.

Scherpenzeel, 22 Sept. Als de toekomst voor landen en plaatsen ons duister en bedroevend toeschijnt, kan de uitkomst somtijds zeer verblijdend zijn. Zoo dacht ik, toen ik onlangs Veenendaal en deszelfs omstreken doorwandelde. Diezelfde grond, waar men voor ruim 6 maanden niets zag dan water, ingestorte huizen en verlaten woningen, waar geen vooruitzigt bestond, dat op denzelven, althans in den geschikten tijd, zoude kunnen gearbeid en vruchten te velde gebragt worden, diezelfde grond levert nu een hartverrukkend schouwspel op, het water is tijdig genoeg afgeloopen, om de veldwerkzaamheden te kunnen aanvangen, de gewassen hebben de verwachting verre overtroffen, het gras groeide buitengewoon goed, en is tot in die streken nooit gekende hooge prijzen verkocht, door het schrale gewas van andere omliggende plaatsen. Zelfs onderscheidt zich de afgeloopen zomer gunstig van vorige, dewijl het toen menigmaal gebeurde dat, volgens bestaande wetten en besluiten, het binnenwater in deszelfs natuurlijken loop gestuit werd, ten koste van den Veenendaalschen polder, en daardoor kommer en gebrek ontstond. Gelukkig, dat het vooruitzigt bestaat, dat die ongelukkige verordeningen voor die gemeente afgeschaft zullen worden. Het ware ook te wenschen dat die waterkeeringen, welke, bij eene doorbraak van den Grebbedijk, bestemd zijn om het water in zijnen natuurlijken loop te stuiten, in plaats van met groote kosten hersteld te worden, geheel werden uit den weg geruimd, dewijl het duidelijk genoeg gebleken is hoe doelloos die werken zijn, waarvan ook maar weinigen voordeel kunnen trekken. Nog in een ander opzigt is de donkere gezigteinder van Veenendaals gelukshemel opgehelderd. Hoe treurig waren, ten tijde van den vloed, voor de behoeftige klasse, die toen reeds veel gebrek leed, en voor een groot gedeelte in turf-baggeren en het zelf-verbouwen van wintervoorraad haar bestaan vindt, de vooruitzigten voor de toekomst en vooral den volgenden winter, op eene plaats waar de armverzorging zoo karig is! En hoe is het die klasse gegaan? Zij moest ja vlugten, maar die vlugtelingen keerden huiswaarts en hadden, zoowel ten opzigte van kleeding als voeding een door hen nooit gekenden overvloed genoten. Nu werden zij in den aanvang nog ruimschoots van het noodige voorzien, vonden werk in overvloed, hunne woningen werden in eenen beteren staat gebragt dan zij vroeger geweest waren, terwijl daarenboven de aanstaande winter, door de ramp van het voorjaar, voor hen geen dreigender aanzien heeft.

Oldemarkt, 28 Sept. Het rietgewas dat in het voorjaar, ten gevolge van het schrale weder, een schraal gewas deed voorzien is bij het tweede schot in Augustus ruim uitgestoeld, zoodat men thans een ruime oogst van dit voor het noordelijk gedeelte der provincie Overijssel zoo belangrijk product mag verwachten.

Groningen, 1 Oct. De plaatselijke geneeskundige commissie alhier heeft in de *Gron.Cour.* bekend gemaakt, dat van het eerste ziektegeval van cholera, dat op den 27 augustus plaats had, tot en met den 27 september bij de commissie door de geneesheeren aangegeven zijn 41 zieken, waarvan 4 zijn hersteld en 22 overleden, zoodat er nog 15 in behandeling waren. Sedert zijn tot gisteren den 30 september aangetast 16 personen, overleden 9, en dus nog in behandeling 22 personen.

— Als eene bijzonderheid deelen wij mede, dat door den jager *Panneman* te Veendam, verleden donderdag in eén schot acht patrijzen zijn geschoten, zijnde twee ouden en zes jongen. *Prov. Gr. Ct.*

Batavia, 10 Aug. *Billiton.* Onder dagteekening van den 13den Junij j.l. wordt van Billiton medegedeeld, dat op den avond van den 7den te voren, in de kampong Noesat, district Tandjong Pandan, 23 palen van de hoofdplaats gelegen, het volgende treurig voorval heeft plaats gehad: De heer *C. L. Overbeek*, vertegenwoordiger der concessionarissen tot ontginning van Billiton, en de sergeant *G. A. J. von Kujava*, belast met de topografische opname op dat eiland, bevonden zich sedert een tiental dagen in de omstreken en zaten op gezegden avond in het huis van zekeren inlander *Talim*, een der kampongbewoners aldaar, die zijne woning voor hen had ontruimd. Op het oogenblik dat de heer *Overbeek* zich bezig hield met aan zekeren inlander, Awang genaamd, uitlegging te geven van een bestek voor een aldaar te plaatsen gebouw, drong eensklaps een inlander, met een kris gewapend, het huis binnen en bragt, na eerst naar Awang te hebben gestoken, die bij het afweren van het wapen slechts eene kleine schramp bekwam, den heer *Overbeek* eenen steek in de linkerzijde toe en sprong vervolgens naar den sergeant *von Kujava.* Door deze beweging viel de tafel, waarop eene lamp brandde, omver, zoodat de duisternis belette te zien, hoedanig de verwonding van den sergeant plaats had. Op het noodgeschrei schoten twee bedienden, de Chinesche mijnwerkers en de kampongbewoners toe, en bevonden zoowel den heer *Overbeek* als den sergeant vermoord, de eerste op eenen kleinen afstand van zijne zitplaats en de tweede achter het huis. De inlander *Awang* had den moordenaar herkend voor eene der kampongbewoners, *Rinay* genaamd, en was van het voorgevallene dadelijk aan het bestuur kennis gaan geven. De moordenaar was na het plegen der daad, schijnbaar rustig, naar zijne woning teruggekeerd. De eerste 32 uren, na het feit, hield hij zich rustig, en in den morgen van den 9den Junij was alles zoo stil in zijne woning, die inmiddels goed omsingeld en bewaakt werd, dat men vreesde, dat hij mogelijk ontvlugt was. Op het onverwachts echter kwam hij zwaar gewapend uit de woning en, een uitweg door de menigte zoekende, bragt hij een paar inlanders ligte wonden toe, hakte eenen Chinees met eene klewang de ruggegraat door, eenen tweeden Chinees een gedeelte van de kin en den onderlip af, en bragt eenen derden eene zware wonde in de heup toe. Hij ontving daarop een paar slagen op het hoofd met een stuk hout, waardoor hij op den grond viel; doch, zich weder oprigtende, stak hij met zijne lans eenen Chinees in den linkerarm, die dat wapen, hetwelk de moordenaar nog altijd vasthield, uit zijnen gewonden arm rukte en hem daarmede heeft afgemaakt. De moordenaar leed somtijds aan zinsverbijstering.

— Wester-Afdeeling van Borneo. Sedert eenigen tijd liepen er geruchten, dat er een nieuw eedgenootschap, onder den naam van sam-tjam-foei was opgerigt. Deze geruchten werden voornamelijk bevestigd door verschillende moorden, die in den laatsten tijd plaats hadden en waarvan het strengste onderzoek naar de daders meestal vruchteloos afliep. In den nacht van den 29ste op den 30ste Junij j.l., is het den waarnd. assisstent-resident van Montrado, geassisteerd door den 1ste luitenant Bols, met een klein detachement infanterie, gelukt eene verzamelplaats der leden van genoemd genootschap in het gebergte bij Tandjong te overvallen. Twee eedgenooten werden afgemaakt en twee zwaar gewond, terwijl 27 der voornaamste voorstanders zijn gevangen genomen. Daar het onmogelijk was de in een digte wildernis gelegene schuilplaats onopgemerkt te naderen en in te sluiten, waren er eenigen ontsnapt, wier namen echter bekend zijn. Men was twee boeken meester geworden, waarvan in het een de namen der aanleggers en zendelingen vermeld zijn, terwijl in het andere de namen zijn opgeteekend van personen, die geschenken in geld of andere benoodigdheden aan het eedgenootschap hebben gegeven. Bovendien heeft men nog gevonden een thaijpokong, vier stempels van verschillende grootte, verscheidene vlaggetjes, die aan de zendelingen als een teeken hunner magt werden medegegeven, een waarzeggerskleeding, twee geweren, eenige lansen en een dertigtal schilden. Een paar der gearresteerden, blijkbaar niet tot de hoofden behoorende, waren tot bekentenis gekomen; volgens hunne verklaring zou het doel van het eedgenootschap geweest zijn om het door allerlei middelen uit te breiden, ten einde over een jaar, wanneer men van de algemeene deelneming zeker zou zijn, een nieuwen opstand tegen het gouvernement te beproeven. Uit de gevondene boeken was het gebleken, dat de laatste moorden door tot het eedgenootschap behoorende personen waren gepleegd, doch of zij die voor rekening dan wel op last van het eedgenootschap hadden verrigt, was onzeker. Dit laatste was in onderzoek.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Op de markt te Bernay hebben ongeregeldheden plaats gehad, onder voorwendsel van rijzing der graanprijzen; men houdt het er echter voor, dat de leiders er van tot het genootschap La Marianne behooren. Al de werklieden uit den omtrek waren ter markt gekomen en eischten, dat men hun koren in het klein zoude afstaan. Elk hunner had tien francs bij zich en wilde ook voor tien francs koren hebben; dit duidt genoegzaam den oorsprong der manifestatie aan.

— Een treurig voorval had te Parijs plaats. Zekere hoofdonderwijzer namelijk, kreeg twist met een koetsier, omdat deze hem in plaats van 3 franc, 5 francs voor een rijtuig afdwong. De onderwijzer betaalde, maar beklaagde zich wegens het gebeurde bij de policie. Naauwelijks kwam dit ter ooren van den koetsier, of hij begaf zich naar de woning des onderwijzers, vroeg hem te spreken, en loste, zoodra hij hem in het oog kreeg, een pistoolschot op de ongelukkige, die levenloos nederzonk. De vrouw van den vermoorde, die inmiddels toeschoot ontving een tweede schot; hare wond is gelukkig niet doodelijk. De misdadiger bevindt zich in handen der policie.

— Eene particuliere correspondentie uit Parijs van 28 Sept. behelst o. a. het volgende: Wat den keizer betreft deze is somber, en sommige personen beweren, dat hij ziek is; zeker is het dat hij zich sedert eenige dagen niet in het openbaar vertoont. Ook de bevolking hoopt weinig in de toekomst en het gouvernement vreest, dat de socialisten de stemming des volks te baat nemen, om een algemeenen opstand te bewerken.

Gisteren morgen had de policie druk werk om een aantal exemplaren van een nieuw door *Kossuth*, *Mazzini* en *Ledru-Rollin* geteekend manifest, dat gedurende den nacht op de muren was geplakt, af te scheuren. De zich naar hun werk begevende werklieden lazen ze met meer gretigheid dan de nevens geplakte rapporten uit de Krim. Verscheidene honderden personen zijn sedert een drietal dagen aangehouden.

— De gisting der gemoederen ten gevolge van de hooge broodprijzen neemt toe en doet de eene of andere uitbarsting duchten. Te Parijs en in alle andere voorname steden wordt de ontevredenheid der bevolking bereids door menige manifestatie kenbaar. Zoo heeft men in de hoofdstad op het eiland St. Louis papieren aangeplakt gevonden, waarop geschreven stond: Het brood voor vier stuivers of lood. Ook te Metz waren papieren aangeplakt beschreven met de woorden: Het brood voor twaalf stuivers of de guillotine.

— Op de tentoonstelling bevindt zich eene kleine hoeveelheid inlandsche thee, die door de geneeskundige commissie niet alleen als onschadelijk, maar als aangenaam, geurig en tonisch is verklaard. De ontdekker van deze plant, welke in groote hoeveelheid in Frankrijk wordt aangetroffen, heeft berekend de thee voor 2 fr. het kilogr. te kunnen leveren, ter vervanging van de dure Chinesche thee, voor welke zij in hoedanigheid niets ten achteren staat.

ENGELAND.

De overlandpost meldt uit Bombay van den 29 Aug., dat de opstand der Santals tegen de Engelschen zich meer en meer uitbreidt.

— Volgens een schrijven uit Hong-Kong, met den overlandpost ontvangen, hebben de admiralen der Verbondenen, de heeren *Sterling* en *Elliot*, de vloot der Russen in de Ochotz-Zee vervolgd; doch nog niet kunnen bereiken.

— De als aardigheid begonnen tentoonstelling van kinderen schijnt eene speculatie te worden, want nadat de onlangs te Boston in Lincolshire gehouden vertooning eene ruime winst aan den ondernemer heeft opgeleverd, werden er in verscheidene steden van Engeland aangekondigd, zoo als te Manchester, Withersenae nabij Hull, enz.

— In Westminster heeft dezer dagen eene moeder, door regaande ligtzinnigheid, haar kind met jenever den do[od] berokkend. Terwijl zij ten haren huize met eenige kennissen dien drank overmatig gebruikte, gaf zij het k[ind] een weinig daarvan in een theelepel, en de zonderlinge baren, welke het ongelukkige wicht maakte, veroorzaak[ten] aan die ontaarde vrouwen een groot vermaak, weshalve moeder met het toedienen van jenever voortging tot dat h[et] kind bijna een halve pint daarvan binnen had. Weldra toonden zich de treurige gevolgen daarvan en het kind we[rd] naar het hospitaal gebragt, waar alle vereischte midde[len] tot herstelling te vergeefs werden aangewend, zoodat weinige uren later overleed.

Over San Francisco zijn berigten uit Hong-Kong ontv[an]gen, die tot 28 Julij loopen Zij melden verdere overw[in]ningen op de insurgenten in het noorden des Chinesch[en] rijks. De wraak, welke de keizerlijken op hunne vijand[en] nemen, is vreesselijk om aan te zien. Gemiddeld zijn, tien dagen achtereen, te Canton dagelijks 200 menschen dood gebragt en nog waren de kerkers niet ledig. De h[eer] Burrows, een Noord-Amerikaan, was ooggetuige van ter dood brengen van 3500 opstandelingen, die in Ma[art] laatstleden in den veldslag bij Canton gevangen waren maakt. Handel en welvaart begonnen in die stad te her[le]ven.

DUITSCHLAND.

In het Fuldasche heerscht, in onderscheidene gemeent[en] te platten lande, de honger typhus, die als een gevolg de duurte der levensmiddelen en het gebrek aan verdiens[te] reeds geheele huisgezinnen weggerukt heeft. De reger[ing] heeft onderscheidene maatregelen genomen, om in de dr[in]genste behoeften te voorzien.

RUSLAND-TURKIJE.

Een correspondent van de *Times* te Sebastoopl schrijft nederlaag der Engelschen meer toe aan de vrees der sol[da]ten. Zie hier wat daarvan wordt gemeld: Door de fro[nt]werken der Russen werd een hevig vuur geopend tegen Engelschen. Ongehoorde zaak voor wie de dapperheid on[zer] soldaten kent: de manschappen, eenmaal op de borstwer[ing] gekomen, werden door eene zonderlinge vrees bevangen, begonnen te schieten in plaats van de officieren te volg[en], die vooruit snelden. De kolonel *Windham* en een grenad[ier] van het 14 beklommen het eerst de borstwering. Het vu[ur] der Russen vermeerderde echter steeds en de vijand werd a[an]gemoedigd door de zwakheid der fusillade en de onbeweg[e]lijkheid onzer soldaten. Te vergeefs trachtten de officier[en] hen voorwaarts te doen gaan. Zij geloofden stellig, dat Redan ondermijnd was, en dat zij, onmiddelijk nadat er in kwamen, in de lucht zouden vliegen; velen hunn[er] echter handelden als bij Alma en Inkermann, maar werde[n] voorwaarts gaande, door het vuur des vijands als wegg[e]vaagd. De officieren vielen aan alle kanten, en eene ong[e]hoorde verwarring volgde daaruit. De manschappen van 19 wilden niet gehoorzamen aan de officieren van het 8 en zulks was het geval met de soldaten van al de regeme[n]ten. Soldaten en officieren herkenden elkâar niet meer. de chefs, uitgenomen kolonel *Windham*, waren gekwe[tst] of buiten gevecht gesteld.

Te vergeefs trachtte genoemde kolonel den aanval te organiseren. De manschappen vielen aan alle kanten en aantal der Russen vermeerderde steeds. Zij kwamen van stad en van den Malakoff, waar de Franschen gevesti[gd] bleven. Drie malen zond kolonel *Windham* officieren a[an] generaal *Codrington*, in de eerste paralel, om hem verst[er]king te vragen; doch de drie officieren werden gekwetst de kolonel was verpligt zelf hulp te gaan vragen en mo[est] daartoe over eene opene plaats van 30 meters (als door wonder, zonder gekwetst te worden).

Gedurende een uur decimeerde het vuur van den vija[nd] onze troepen. Toen echter de kolonel *Windham* zelf ge[]neraal *Codrington* was gaan opzoeken, weken de Enge[l]schen en sprongen in de gracht, achtervolgd door het vu[ur] en de bajonetten der Russen, die hen ten slotte kogels steenen achteraan wierpen. Zelfs zag men Engelschen, boven van de borstwering op de bajonnetten hunner makke[rs] sprongen. Het was eene volkomene verwarring. Dooden gekwetsten lagen door een. Niettemin noodzaakte het En[]gelsche geschut ten slotte den vijand om terug te trekke[n].

Dat een tweede aanval door de Engelschen tot den vol[]genden dag werd uitgesteld, is bekend, — dat die onnoo[]dig was, evenzeer,

— Eene correspondentie van den *Moniteur* schildert de[n] zedelijken moed der Fransche gekwetsten op de volgend[e] wijze: Elk oogenblik zag men soldaten passeren met ern[]stige kwetsuren, doch die hen niet verhinderden om zich staande te houden en alleen, ondanks den afstand, tot aa[n] de ambulance te gaan, waar zij konden verbonden worden en die, als men hun aanbood om hen te hulp te komen antwoordden: „Neen, wij wenschen liever onze makke[rs] te laten strijden dan ons weg te voeren."

Een dezer dapperen, bij ons de redoute passerende, vroe[g] of het ons mogelijk zou zijn hem iets te drinken te geve[n]. Men drong zich om hem heen en was gelukkig hem ee[n] beker brandewijn te kunnen aanbieden: „Mijne Heere[n]," zeide hij tot de officieren die hem omringden, heb de goe[d]heid mij te doen drinken, want, ziet gij, mijn linkerar[m] is verbrijzeld; het been houdt bijna niet meer en ik be[n] verpligt het met de regterhand te ondersteunen," en inder[]daad, hij ondersteunde met zijne regterhand zijn bebloed[en] en verbrijzelden linkerarm. „Oh!" zeide hij, toen me[n] hem eenige woorden van troost toesprak, „ik weet hoe d[e] zaken staan: een arm minder, welnu, het zij zoo; maar wij hebben ook de overwinning!"

De generaals en officieren gaven ook in dezen, het voor[]beeld. Wij hebben den generaal *Bourbaki*, slechts vergezel[d] door een enkel soldaat, naar zijne tent zien terugkeeren door een kogel in de borst getroffen zijnde. Later zage[n] wij den generaal *de La Motterouge*, — aan het hoofd ge[]wond door de vreesselijke uitbarsting van de kourtine, di[e] Malakoff met den kleinen Redan verbindt, — aan de re[]doute Lancastre komen met een bebloed gezigt, vergezeld van een kolonel en een kapitein van de keizerlijke garde, mede gewond. Zij waren te voet, en ondanks hun lijden hadden zij zich niet willen doen wegvoeren. Al de officie[]ren handelden naar dezelfde gevoelens en beginsels.

Op de Carénage had een feit plaats, dat vermeld dient t[e] worden. Toen in den nacht de eerste uitbarsting plaats ha[d] en door de ravijnen als een donderslag weerklonk, bleve[n] al de passerende gekwetsten op den top van het plate[au] staan, om Sebastopol door de vlammen te zien verteere[n]. Zij bleven er tot den dag, hunne wonden vergetende. Ond[er] hen bevond zich een sergeant van de infanterie, die d[oor] twee soldaten gedragen werd. Hij was doodelijk getro[ffen] en kende zijne positie. Spoedige hulp had zijn leven we[l]ligt twee of drie dagen kunnen verlengen. Hij gaf aan de soldaten, die hem droegen, bevel, om hem op te houden, zeide hun, dat hij niet verder wilde gaan, en dat hij op die plaats wilde sterven; vervolgens liet hij zich overeind zetten, met het bovenste gedeelte des ligchaams tegen een grooten steen geleund, het gelaat naar de brandende stad gekeerd. Hij zag dat schouwspel met vreugde, en weldra zijn einde voelende naderen, verzamelde hij zijne krachten, zette zijne muts af, hief zijne reeds krachtelooze armen in de hoogte, en riep uit: „Vaarwel, mijne vrienden; Sebastopol hoort *ons! Leve Frankrijk en leve de Keizer*!" Eenige minuten later gaf hij den geest.

Onze soldaten hebben steeds evenveel menschelijk gevoel als moed betoond, en men heeft hen de gekwetste vijanden met veel ijver en zorg zien helpen.

morgen van den brand zagen wij een Zouave voorbij gaan, op weg naar de ambulance. Hij had een geweerschot in het linkerbeen bekomen en liep steunende op een geweer. Hij vergezelde twee Russen, meer ernstig gewond dan hij, en hield zich vol zorg met hen bezig. Nu eens stak hij op om een klein voorloopig verband te verschikken, dat hij gelegd had, dan weder gebood hij halt en gaf hun te drinken uit eene nap, die hij met zich voerde. Hij sprak daarbij allerlei goede woorden, waarvan de Russen wel niet den letterlijken zin begrepen, maar waarvan zij, door het geluid zijner stem, de goede bedoeling erkenden. Toen wij voorbij gingen, liet hij juist den jongste der beide Russen, die ook het meest scheen te lijden, drinken, en voegde hem deze regt militaire woorden toe: „Drink maar eens wat, mijn oude kameraad! Hetgeen gebeurd is, is uwe schuld niet. Gij hebt uw pligt gedaan als soldaten. Gij zijt dappere lieden, evenals wij!" Ziedaar onze soldaten; dapper in den krijg; goed en menschelijk na de overwinning.

ITALIE.

Het tweede Piemontesche kontingent, naar de Krim bestemd, bedraagt, volgens onze dagbladen 50.000 man: waaronder 3500 man infanterie, een eskadron kavallerie, 2 kompagniën genie, eene volledige batterij met ambulances en reserve.

— Uit Bologna (Pausselijke staat) schrijft men van den 14 Sept.: „De roovers, die kortelings den zoon van Mevr. Carlon de Sarty gevangen hebben genomen, blijven onze streken verontrusten. Den 10 dezer deed de Prelaat Singer, in de omstreken van Imola, een togtje, toen zijn rijtuig door de roovers in beslag en hij gevangen genomen werd. Hij was verpligt zijn bediende weg te zenden om 1000 kroonen te halen als losprijs voor zijn ontslag.

DENEMARKEN.

Onder toezigt en in tegenwoordigheid van den koning van Denemarken, zijn onlangs opgravingen gedaan, onder den vloer der kerk van het vroegere klooster van den H. Benedictus, in Ringsted (Seeland), alwaar, volgens eene overlevering, de grafplaatsen moesten gevonden worden van verscheidene Deensche koningen, uit het stamhuis der Waldemars. Reeds zijn de lijkkisten ontdekt van Canut VI, van Waldemar I, bijgenaamd de Groote, van Waldemar II, bijgenaamd de Overwinnaar en van hunne gemalinnen; van Waldemar III; van koning Eric-Mendved; van Magnus Birger, koning van Zweden, die in 1287 door zijne broeders van den troon werd verjaagd. De lijkkist van Waldemar I is van graniet, met een metaal gegoten deksel; het hoofd van dien vorst rustte op een monnikgewaad, hetwelk in elkander gerold als kussen diende; in het binnenste van dat gewaad bevond zich eene looden plaat met opschrift, hetwelk vertaald aldus luidt: „Hier rust Waldemar de Eerste, koning der Deenen, zoon van den heiligen Canut, edele overwinnaar der Sclaven, grootmoedig bevrijder van het onderdrukte vaderland. Hij heeft de bewoners van het eiland Rugen overwonnen, en hij was de eerste, die, nadat hij hunne afgoden had verbroken, hun tot het Christendom heeft bekeerd. Hij heeft, ter verdediging van het geheele koningrijk, den steenen muur opgetrokken, welke den naam van Danevirke draagt, en hij heeft de vesting Sprongoe (op den Grooten Belt) gebouwd. Hij is gestorven in het jaar des Heeren 1182, het zes-en-twintigste jaar zijner regering, den twaalfden dag van de maand Mei." De lijkkist der koningin Sophia, echtgenoote van Waldemar I, bevatte slechts een geraamte, waarvan de beenderen los en doorelkander lagen. De schedel heeft den eigenaardigen vorm van het Sclavonische ras, daar deze vorstin de dochter was van een Russischen vorst, Vladimir en van een Poolsche hertogin. Het hoofd der koningin Bergjerd, eene der schoonste vrouwen van haren tijd, onderscheidt zich door twee rijen buitengewoon fraaije tanden, welke in volmaakten staat zijn. Naast het ligchaam lag eene zeer lange vlecht blond haar. Het geraamte van koning Canut VI heeft de buitengewone lengte van zes voeten vijf en een halve duim. De koning heeft bevel gegeven, de opgraving voort te zetten.

ASSEN, 3 October.

Ten einde de ondernemers der wagendienst tusschen Meppel en Leeuwarden in de gelegenheid te stellen zich wegens de tegen hen ingebragte klagten nader te verantwoorden, heeft de Minist. van Binnenl. Zaken de intrekking der vergunning voor die dienst, welke was bepaald op den 3den October aanstaande, uitgesteld tot den 3den November 1855.

— De Minister van Binn. Zaken heeft bij de begrooting voor zijn Departement voor 1856 o. a. eene bijdrage van ƒ 20.000 voorgesteld voor den aanleg van een kanaal van Coevorden naar de Vecht.

— Het *Zondagsblad* bevat het volgende: Nopens den Noordelijken spoorweg bewaart de pers het stilzwijgen. Velen achten het plan reeds opgegeven en wenschen, als dat werkelijk het geval is, eene openhartige verklaring daarvan van de zijde der ijverige ontwerpers, opdat eene andere maatschappij, die zich, naar men verzekert, gaarne met de verwezenlijking van zoodanigen weg zou belasten, haar plan zou kunnen aanbieden. Indien onze informatien juist zijn, dan staat het geenszins zoo hopeloos met de Friesche associatie als het gerucht wil en zou er veel kans bestaan, dat het kapitaal wordt gevonden.

— Tot de miliciens van het jaar 1852 is dezer dagen het verlof uitgestrekt, om zich in het huwelijk te mogen begeven, mits aanzuiverende het kleedingsfonds, of daartoe niet in staat zijnde, een behoorlijk bewijs van onvermogen overleggende.

— Door den Gouverneur-Generaal van Neerlands-Indie is een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, verleend aan den Controleur 3e klasse bij de landelijke inkomsten en cultures *J. Kniphorst*.

— Door twee ingezetenen van Meppel zijn voorwerpen naar de Tentoonstelling te Parijs gezonden.

— Op de staatsbegrooting voor 1856 is voor kosten van het bestuur der Provincie Drenthe uitgetrokken ƒ 32.855.

— Te Smilde heeft zich op nieuw een voorval van cholera opgedaan.

— Te Oosterhesselen is tot wethouder herbenoemd *Hendrik Oldenbandringh*, en in plaats van *Roelof Mensingh*, als raadslid niet herkozen, is tot wethouder benoemd het raadslid *Harm Koops*, zijnde tot ambtenaar van den Burgerlijken stand benoemd *Harm Draaijers*.

— Voor de vacante scholen te Rouveen en IJhorst, hebben zich, naar men verneemt, 50 sollicitanten van den 2den en 3den rang aangegeven, waarvan 40 voor de eerste en 10 voor de tweede school.

— Bij Kon. besluit van 29 Sept. j.l. is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Hoogeveen de heer *J. Kleinman Jr.*, thans ontvanger te Oirschot.

— J.l. maandag zijn de miliciens van de ligting van 1854, die alhier in den wapenhandel zijn geoefend, van hier vertrokken, om in het genot van onbepaald verlof te worden gesteld.

— Het dagblad *de Grondwet*, te 's Hage uitgegeven wordende, is met 1 Oct. j.l. opgehouden te bestaan; van af dien datum zal daar echter een ander blad: *de Constitutioneel*, in het licht verschijnen. Ook het *Zwolsch Advertentie-blad* komt na 1 Oct. niet meer in het licht.

— J.l. zaturdag heeft te Meppel in het Heeren-logement de zesde gewone vergadering plaats gehad van deelhebbers in de Drentsche Kanaalmaatschappij. Er waren 408 aandeelen vertegenwoordigd, te zamen 81 stemmen uitbrengende. Te 10 uur werd de vergadering geopend — De vergadering verlangde niet de voorlezing van de notulen der vorige vergadering. — De balans werd met algemeene stemmen goedgekeurd. — Vervolgens stelde de Voorzitter, namens het bestuur voor, om over het 3e boekjaar een dividend uit te keeren en dit te bepalen op 2 pct., te betalen na 1 Jan. 1856. De heer *H. J. P. van der Wijck* van de Kleneke vroeg hierover het woord, en stelde voor geen dividend te geven, maar het dividend te gebruiken tot voortzetting der werken. De heer Mr. *H. H. A. Sluis*, de provincie Drenthe vertegenwoordigende, was ook van oordeel, dat, zoolang de werken niet voltooid waren, er geen sprake van dividend konde zijn. Het bestuur was echter van een tegenovergesteld gevoelen, en meende, dat, daar er winst was genoten, dit, ingevolge de statuten moest worden uitgekeerd; de heer *J. de Jonge* van Meppel ondersteunde dit gevoelen; in omvraag gebragt zijnde werd het voorstel van het bestuur met 71 tegen 10 stemmen aangenomen; onder de tegenstemmenden was de vertegenwoordiger der provincie. — Bij de behandeling van het 2e punt, verslag van het 3e boekjaar, gaf de heer *Sluis* in overweging om in de bekende zaak tegen *Odding* eene schikking te beproeven en daarover geen proces te voeren. Het bestuur gaf over deze zaak eenige inlichting. — Ten aanzien van het derde punt, verkiezing van twee commissarissen, in plaats van de aftredende heeren *Tonckens* en *van Echten van Holthe*, werd gelezen een brief van heeren Gedeputeerde Staten van Drenthe, houdende voordragt, om de aftredenden op nieuw te benoemen. De heer *Zeper* van Hoogeveen stelde daarop voor, deze benoeming bij aclamatie te doen, dit vond bijval en de beide genoemde heeren werden bij acclamatie als Commissarissen herkozen, en verklaarden deze benoeming aan te nemen. Insgelijks werd de heer *Kalff* bij aclamatie als thesaurier herkozen, terwijl diens belooning, voor één jaar, weder op ƒ 500-„ werd bepaald. — Ten aanzien van het vijfde punt, onderhandelingen met den Minister van Binn. Zaken over de wijziging der concessie, deelt de Voorzitter mede, dat deze nog tot geene beëindiging zijn gekomen; hij doet voorlezing van een brief, van wege het bestuur aan den Minister geschreven, waarop echter nog geen antwoord is ingekomen; hij stelt daarom voor, het bestuur ten dezen diligent te verklaren; dienovereenkomstig wordt besloten. — Het voorstel tot wijziging der statuten is vooreerst aangehouden. — Voor het volgende jaar is Meppel als plaats van vergadering aangewezen. — Daarna is deze vergadering gesloten.

* **Odoorn, 27 Sept.** Op onze najaarsmarkt van heden waren aangevoerd 85 koeijen, 14 kalveren, 1150 Drentsche schapen en 506 varkens; koeijen golden van ƒ 40-„ tot ƒ 105-„, kalveren van ƒ 14-„ tot ƒ 45-„, schapen van ƒ 2—50 tot ƒ 7—00 en varkens van ƒ 3—„ tot ƒ 33—„; de handel in runderen was, bij gemis aan kooplieden, slap; de varkens vonden meer koopers, doch werden tegen matige prijzen verkocht; en niettegenstaande er eene buitengewone hoeveelheid schapen werd aangevoerd, was de handel daarin zeer levendig en de prijzen beantwoordden aan de verwachting van de verkoopers.

* **Coevorden, 28 Sept.** Een bejaard onvermogend man, *Jan Roelofs* genaamd, viel heden middag dood op de straat neder; hij leefde door de openbare weldadigheid in te roepen.

* **Valthe, 30 Sept.** Heden hield onze geliefde leeraar, ds. *J. W. Lieftinck*, met de gemeente plegtige gedachtenis van zijne vervulde vijf en twintigjarige Evangelie-bediening. Eene buitengewoon talrijke vergadering was ten dien einde opgekomen, onder welke wij ook onderscheidene predikanten van naburige gemeenten opmerkten. Z.E.W. sprak naar aanleiding van Ps. 116, 12. *Wat zal ik den Heere vergelden voor al zijne weldaden aan mij bewezen*, en maakte die ontboezeming voor zich zelven en zijne hoorders treffend toepasselijk. Werd de gemeente door zijne rede diep geroerd, zij hoorde ook met groot genoegen de hartelijke toespraak van ds. *Reddingius* van Zweelo, die den feestvierende in naam zijner ringbroeders begroette. Na de godsdienstoefening begaven zich zes zijner leerlingen naar des leeraars wonings. Zij boden hem in naam van alle hunne medeleerlingen, tot een blijvend aandenken uit achting en erkentelijkheid een fraai geschenk, bestaande in een tafelschel en sigarenstandaard, beide van zilver, aan. Wij waren daarna nog getuigen vande roerende toespraken van den heer burgemeester, Mr *S. Hellinga Tonckens*, in naam der gemeente, van ds. *Niemeier* van Sleen, in naam van 't klassikaal bestuur van Coevorden, en van den onderwijzer der jeugd, *H. E. Pott*, in naam des kerkenraads en der kerkvoogden; dit alles voorzeker zal den band der liefde en verknochtheid tusschen leeraar en gemeente hoe langer zoo meer bevestigen en versterken.

* **Diever, 1 Oct.** Naar men verneemt, is bij de Chr. Afgescheidene gemeente alhier het berigt ontvangen, dat de W.E.W. heer *Redder*, predikant bij die gezindte te Genemuiden, voor de van hier op hem uitgebragte beroeping heeft bedankt.

* **Nieuw-Drouwen, 28 Sept.** Als iets buitengewoons kunnen we van hier 't volgende melden. De landbouwer *G. de Jonge* alhier, heeft twee lammeren, die ieder dagelijks 1 Ned. kan melk geven. Ze zijn vijf maanden oud, en niet dragtig. Zonder eenige aangewende moeite, heeft het melkgevend vermogen dezer dieren zich ontwikkeld. Deze lammeren zijn bijzonder vet; ze zullen elk ongeveer 30 Ned. pd. wegen.

* **Oude-Pekela, 27 Sept.** Gisteren avond vierde het Departement Pekela der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen het feest van zijn vijftigjarig bestaan. Te vijf uur vergaderden de leden met hunne vrouwen, benevens de Afgevaardigden uit andere Departementen ten huize van den logementhouder *T. Koops*, waar Ds. *G. W. Sannes* de plegtigheid met eene gepaste redevoering opende. Ongeveer negen uur begaven zich allen naar de nieuwe en ruime zaal van *J. de Boer*, waar alles een regt feestelijk aanzien had ontvangen, en schaarden zich daar aan een' weltoebereiden disch. — Ruim tien uur werd men verrast door 't hier bestaande zanggezelschap, dat zich intusschen had vereenigd, en nu der vergadering, door 't uitvoeren van eenige zangstukken, eene serenade bragt. — Tot laat in den nacht bleef het gezelschap in gulle vriendschap bijeen, en allen zullen steeds met genoegen aan dit jubilé kunnen terugdenken. Onder de feestelingen bevond zich een, de Oud-Burgemeester *Huizinga*, die dit Departement mede had opgerigt.

* **Gasselter-Nieveen, 28 Sept.** Heden is 't vergelijkend examen gehouden. Dertien sollicitanten hadden zich aangegeven, waarvan twee na den bepaalden tijd, die alzoo niet meer toegelaten konden worden. Een bedankte, en drie zijn niet opgekomen. Van de zeven geexamineerden hebben het meest uitgemunt *Alb. Kielman*, *Jan Tijkens* en *Jan Huizing*, uit de Wildervank, van Gasselter-Nieveen en Gieterveen. Ook onder de vier anderen was niemand, die niet in eenig opzigt lof verdiende.

* **Meppel, 1 Oct.** Men heeft hier nog nimmer zoovele kalveren bij elkander gezien, als gisteren hier bij elkander waren; niet minder dan 224 stuks bevonden zich in een stuk land van den kastelein *H. Bruintjes* bij den Galgenkamp: steeds stroomde eene menigte menschen derwaarts en het geleek aldaar eene zeer drukke veemarkt. Deze in alle opzigten zeer schoone beesten, ofschoon allen in dit jaar geboren en alzoo nog jong, waren wel zoo groot als gewone of ordinaire pinken; zij waren in Friesland door Pruissische kooplieden opgekocht, om in Pruissen voor de veeteelt gebruikt te worden, dewijl men ook daar te lande zich zeer op 't verbeteren van het rundvee-ras toelegt, hetwelk men langs dezen weg, door best soort van vee derwaarts van hier over te brengen, tracht te bereiken; kostende, volgens zeggen dier kooplieden, ieder dezer beesten p. m. ƒ 35. Door bekrompenheid van hooi waren zij nu beter en voor minderen prijs dan vroeger te bekomen.

— Ten aanhoore eener talrijke opgekomene schare, zoo uit deze gemeente als der omliggende plaatsen, heeft in den morgen van gisteren, op eene treffende wijze de bevestiging van onzen nieuwen leeraar, Ds *C. J. Brutel de la Rivière* plaats gehad; welke plegtigheid verrigt werd door onzen oudsten leeraar Ds. A. W. *Kamp*, naar aanleiding eener leerrede over Jacobus 1: 21; waarbij ZWEw. de waarheid in den tekst opgesloten aanwees, als: eene herinnering voor Evangeliedienaars, eene opwekking voor gemeenteleden, en eene bemoediging voor Evangeliedienaars en gemeenteleden beiden. Vervolgens heeft de bevestigde in den namiddag zijn dienstwerk onder ons aanvaard, met eene rede over Ephese 4: 11–16; daarbij uiteenzettende: de ontwikkeling der christelijke kerk, tot hare hoogste volkomenheid. Nog kunnen wij hier bijvoegen, dat het hoe langs zoo meer in zwang gerakend ambtsgewaad, toga en barret, thans ook door onze leeraren is ingevoerd. *St. Ct.*

RAADSVERGADERINGEN.

Hoogeveen, 1 Oct. In de jl. Donderdag alhier gehoudene vergadering van den Raad, waarbij afwezig waren de heeren leden *Ten Oever*, *Veningen*, *Winkel* en *Zwiers*, zijn onder anderen behandeld: 1o. de nader gewijzigde gemeentelijke begrooting over 1855; — 2o. eene missive van Burgemeester en Wethouders van Meppel, houdende, namens den Raad aldaar, een voorstel, om de jaarmarkten, alhier gehouden wordende op Donderdag, voortaan te verplaatsen op W o e n s d a g; — 3o. een adres van de veldwachters en policiebediende alhier, verzoekende om eene tijdelijke verhooging hunner jaarwedden. — Hierop is besloten: 1o. de begrooting nader vast te stellen; — 2o. in de dagen der jaarmarkten geene verandering te maken; — en 3o. het adres te renvoijeren aan Burg. en Weth., om hetzelve bij het opmaken der begrooting over 1856 in overweging te nemen.

Coevorden, 28 Sept. Is ingekomen een besluit van Ged. Staten, houdende goedkeuring der negotiatie van ƒ 10,000 voor den kunstweg tusschen hier en Dalen; notificatie; — een dito, houdende aanschrijving, om dezerzijds het minimum te bepalen van den hoofdelijken omslag binnen deze gemeente, bepaald op ƒ 180-„. — De herkozen leden van den Raad, de hh. *Cock* en *Stockman*, leggen in handen des Voorzitters de bij de gemeente-wet voorgeschrevene eeden af. — Overgegaan zijnde tot het benoemen van eenen Wethouder en ambtenaar van den burgerlijken stand, is tot beide betrekkingen benoemd de heer *B. Dommers*.

* **Meppel, 29 Sept.** In de heden avond gehoudene raadsvergadering, waarin acht leden tegenwoordig waren, zijn na het goedkeuren der notulen der vorige vergadering, in behandeling genomen: 1o. Het rapport der commissie over het adres van den jongsten policie beambte *Lambers*, verzoekende om vermeerdering zijner jaarwedde met ƒ 50-„. De commissie stelt voor, hem ƒ 25-„ te geven. Dit rapport is ter inzage der leden gelegd, om op 10 October a. s. te worden behandeld.

2o. Het rapport der commissie omtrent het adres der Rijks-Commiezen, verzoekende bezoldiging voor het toezigt, tot rigtige uitvoering van de verordeningen op de gemeentelijke accijnsen, insgelijks ter visie en 10 October aan de orde.

3o. De verordeningen zoo op de heffing als invordering van de begrafenis-regten, van het plaatsen der kramen, stallen; tafels en tenten bij gelegenheid van het houden der kermis en van de schoolgelden worden achtereenvolgens behandeld en aangenomen.

4o. Tot de uitloting van de obligatien der verschillende geldleeningen wordt vervolgens overgegaan; voor de Negotiatie van het nieuwe gemeentehuis wordt uitgeloot No. 16 groot ƒ 500, voor de Nieuwe school No. 13 groot ƒ 150 voor de werkinrigting No. 3 groot ƒ 500, voor de werkverschaffing aan minvermogenden No. 1 groot ƒ 500, en voor de lantaarnen No. 38, 48, 83 en 88 ieder groot ƒ 25, met eene premie van ƒ 1 voor ieder aandeel.

Deze verschillende obligatien zijn opeisch- en betaalbaar als volgt: die van het nieuwe gemeentehuis op 1 Novb. 1855 die van de nieuwe school op 1o. Jan. 1856, die van de werkinrigting op 31 Dec. 1855, die van de werkverschaffing op 15 Jan. 1856 en die van de lantaarnen op 1o Mei 1856.

Na deze uitloting is op voorstel van den voorzitter tot eene beslotene vergadering overgegaan en deze openbare gesloten.

REGTSZAKEN.

Kantongeregt te Assen.

28 Sept. J. L., schoenmaker, en H. K., arbeider, beide te Smilde, veroordeeld wegens het laten weiden van vee op de vaartswallen der Drentsche hoofdvaart, in eene geldboete van ƒ 3-„, en bij wanbetaling in eene gevangenisstraf van een dag; — D. W. v. d. Velde, arbeider te Smilde, wegens het laten loopen en grazen van vee op den berm van den Rijksweg te Smilde, in eene boete van ƒ 3-„; — A. B., diligence-ondernemer te Deventer, wegens het niet vrijlaten als ondernemer eener diligence, van de helft van den weg aan een ander rijtuig, als niet bewezen, vrijgesproken; — M. M., koopman te Groningen, wegens het houden van hazardspel op openbare wegen, in eene boete van ƒ 5-„.

INGEZONDEN STUKKEN.

Brief van de ASSER KLOK aan de GRONINGER KLOK.

Lieve Zuster!

Hoewel gij grooter zijt dan ik — (ouderdom komt onder dames niet te pas) acht ik mij toch geregtigd, om, even als de vorsten onderling, U den zusternaam te geven.

't Is waar, gij hebt het voorregt de uren der collegies, zoowel als voor de eerzame burgerij aan te geven; — ik zou dat niet kunnen.

Maar daar en tegen, ben ik alleenheerscheres in de stad der paleizen. — Ik zeg: zóó laat is het, — en 't is zoo laat. — Gisteren heb ik nog even als *Josua* gezegd: zon sta stil, en tot verbazing van al ons bastaard geslacht, dat zich neefje of nichtje van ons noemt, onder den naam van horologie of huisklok, bleef de zon een kwartier stil staan; maar om U de waarheid te zeggen — mijn schrijven is eigenlijk om U raad te vragen. Ik ben ziek, — zeer ziek! —

Waar 't mij scheelt weet ik niet; maar somtijds, — in vertrouwen gezegd, — kan ik niet loopen, — en dan weer is 't, als zat mij de *St. Vitus* dans in de beenen.

Geef mij nu eens raad, lieve Zuster, wat ik aan die kwaal doen moet.

Zou ik soms ook een consult aan mijn docter vragen, of weet gij er iets anders op?

Spoedig verwacht ik antwoord, want ik vrees anders bij mijne gemeente onbruikbaar te worden geacht.

29 Sept. 55.

Kanaal van ASSEN naar GRONINGEN.

Aan de heeren Provinciale Staten van Drenthe.

—

Men verneemt, dat de Ingenieur van den Waterstaat *P. J. de Quartel* tot staving van zijne vroegere berekeningen, en tot wederlegging van alle mogelijke zwarigheden, aan de heeren Commissarissen des Konings in de Provinciën Drenthe en Groningen, mitsgaders aan de Commissarissen voor de Noord-Willems-vaart heeft ingediend:

1°. Eene concept-overeenkomst, waarbij de heeren *C. Verloop* en Cie, algemeen geachte Nederlandsche werktuigkundigen, zich verbinden, solidair en onder de noodige borgtogt, om voor eene som van *f* 80.000 (tachtig duizend gulden) te stichten op de aan te wijzen plaatsen, langs de Noord Willems-Vaart van Assen naar de Punt *vier* ijzeren stoomvijzelmolens, met *vier* steenen gebouwen, *acht* ijzeren ketels en *vier* ijzeren schoorsteenen, met al wat daarbij behoort; *elk* stoomwerktuig van dertig paardenkrachten, en *elk* afzonderlijk in staat om in *twaalf* uren tijds minstens 21.000 (een en twintig duizend) kubieke ellen water *drie* ellen hoog te kunnen opvoeren.

2°. Eene concept-overeenkomst, waarbij de genoemde firma zich verbindt om deze *vier* stoomvijzels, met de geheele machinerie en het daarbij benoodigde personeel, gedurende *tien* achtereenvolgende jaren, ten genoege der Directie te onderhouden en het personeel uit te betalen voor *f* 6600 (zes duizend zes honderd gulden) per jaar.

3°. Een certificaat nopens de kunde, trouw en soliditeit van de genoemde firma, behoorlijk te Utrecht gelegaliseerd den 21 Januarij 1846.

In 1848, 1849 en 1850 werd o. a. door genoemde firma gebouwd en op zijn tijd opgeleverd, een werk van *f* 270.000-,,.

Om één zelfde doel te bereiken, als waarvan sprake is, namelijk de geregelde duurzame voeding van de kanaalpanden van de Noord-Willemsvaart én van het bovenpand der Drentsche hoofdvaart, heeft de heer Hoofd-Ingenieur van den Rijks- en Ingenieur van den Provincialen Waterstaat *P. Kock* eene kostbaarder machinerie uitgedacht, die volgens Zijn. Ed. Gest. berekening zoude moeten kosten *f* 123.200 van aanleg en van jaarlijksch onderhoud *f* 9292-*ıı* en dat voor drie wateropvoeringswerktuigen. Uwe Gedeputeerden hebben, bij die berekening van den heer *Kock* (waarom die bij voorkeur genomen, en die van de heeren *Brunings*, *Mazel* en *de Quartel* ter zijde gelegd) nog op een tegenvallertje van ¼ of 25 procent voor den aanleg en van ⅕ of 20 procent voor het onderhoud gerekend.

Bovenstaande overeenkomsten waren immers slechts te amplieren en te teekenen.

Het blijkt hieruit, dat de heer *de Quartel* zijne berekeningen niet uit de lucht had gegrepen; zijn wij wel onderrigt, dan was zelfs zijne raming voor de stoomvijzels in het primitieve plan door ZEd. aan den Minister van Binnenlandsche Zaken aangeboden, iets hooger.

Wat nu de eenvoudige, doch sterke houten sluizen betreft, de aannemingssom zal niet veel van de door de heeren *Brunings*, *Mazel* en *de Quartel* gemaakte begrootingen afwijken. Zij zijn door den heer *de Quartel* begroot met de woningen op *f* 92,000 te zamen. Twintig beweegbare bruggen met woningen, eenvoudig model, zijn geraamd op *f* 2500 per stuk of *f* 50000 te zamen.

De voor de scheepvaart geschiktste rigting kiezende, dus b. v. niet over den Brink en langs de Cingels van Assen, zal men met *f* 61,000 een heel einde met de noodige onteigeningen op weg komen.

Dit is nu te zamen, waarop dan, quand même, niet veel meer kans van misrekening valt te maken, *f* 283.000-,,

Alsdan zouden er altijd volgens het project van den heer *de Quartel*, dat zeer wel uitvoerbaar wordt geacht, en door den hoog geachten Voorzitter Uwer Vergadering als zoodanig, en stellig op goede gronden, is erkend, nog *f* 192,000 overblijven.

Voor de verruiming van den Marwix pijp te Groningen *f* 8000-*ıı*, eenig beschoeijingswerk te Assen *f* 7000-*ıı*, eenige duikers *f* 2000-,,, voor kosten van opzigt bij de uitvoering *f* 20.000-*ıı* en voor de onvoorziene uitgaven *f* 12000-*ıı* stellende, te zamen *f* 49000-*ıı*, resteren er nog *f* 143000-,, voor het eigenlijke graafwerk. Zegge honderd drie en veertig duizend gulden.

En daar men, volgens het plan (de Quartel) met vier kanaalpanden niet diep in den grond, en vooral niet diep in den teregt gevreesden welgrond zal behoeven te graven, zoo bestaat er alle mogelijke kans van waarschijnlijkheid, dat men ook met die som voor geene grove misrekening of schrikbarende tegenvallers meer behoeft beducht te zijn.

—

De Staten van Drenthe hebben de voorstellen der concessionarissen, ter gedeeltelijke bekostiging van de opmaling van het water uit het Punter Diep, om daarmede ook het bovenpand der Hoofdvaart te voeden, voorshands afgewezen.

Indien men nu echter van Drentsche zijde ook eens uit den hoek kwam, en een bepaald voorstel deed aan de heeren Concessionarissen. Bijvoorbeeld: men bood eens aan, om elk jaar voor de meerdere kosten, die de meerdere opvoering van water natuurlijk zal vorderen, tien of twaalf percent van de jaarlijksche zuivere opbrengst van de Drentsche hoofdvaart aan die Maatschappij uit te keeren en zulks bij wijze van proef gedurende de eerste 12 à 15 jaren, echter onder uitdrukkelijk beding, dat alsdan het peil op het bovenpand van de hoofdvaart nooit lager zoude mogen dalen dan tot 15 à 20 duimen beneden hetzelve.

Later kan men, b.v. in het jaar 1870, een nader accoord aangaan, of te wijzigen naar de omstandigheden, die zich dan zullen voordoen.

Onder *zuivere* opbrengst verstaat men het totale bedrag der afvaarts- en andere kanaalgelden verminderd met al de kosten van onderhoud en beheer der Kanaal- en annexe werken.

In 1854 bedroeg het totaal der afvaartsgelden op de Drentsche Hoofdvaart met eenige andere inkomsten van verhuring, enz.

ruim		*f* 18.100
de kosten van onderhoud plus minus . .	*f* 6500,00	
idem van toezigt en beheer	- 1600,00	
te zamen	*f* 8100.00	- 8.100
Rest zuiver ongeveer		*f* 10.000

In 1858, gesteld dat de Noord- en Zuid-Barger turfschepen langs Emmen, Odoorn, de Smilde en Meppel naar Amsterdam zullen varen, en de zijtakken naar Westerbork, Borger enz. zullen gegraven zijn, kan dat afvaartsgeld wel bedragen *zuiver* *f* 20.000 en ook meer; zeker niet minder.

In 1860, aannemende dat de kofschepen op de scheepshelling te Assen gebouwd, langs Vries en de Punt door de stad Groningen zeewaarts zullen stevenen, kan dat afvaartsgeld wel geklommen zijn, zuiver tot *f* 25000 en hooger.

Welligt stoomen er dan wel twee vuurbooten van Groningen langs Assen en Meppel naar Amsterdam, en vice versa.

Na 1865, als wanneer grind-, macadam- en klinkerwegen geheel het landschap Drenthe zullen doorsnijden, en met de nevens gelegene provinciën verbinden; wanneer scheepvaart, handel, nijverheid en landontginningen zullen bloeijen, zooals thans reeds in zeer ruime mate in de provinciën Groningen en Overijssel geschiedt en te zien is, dan zal dat afvaartsgeld zeker niet verminderen.

De Dedemsvaart alléén bragt immers in 1852 of 1853 wel *f* 75,000 bruto op.

Wij gelooven vast en zeker, dat eene soortgelijke toekomst voor ons schoone Drenthe is weggelegd; indien men werkt en medewerkt, geene verkeerde zuinigheid betracht en niet door overmaat van zorg, rotsige Alpen vermeent te zien, waar slechts zandheuveltjes te vinden zijn.

Die wenschelijke voorspoed zou echter zeer belemmerd worden, zoo men een kanaalpand wilde behouden van af Assen tot het Veeneschut, dat niet genoegzaam gevoed kan worden, nu de gelegenheid *daar* is, om zich van voeding te verzekeren.

En zoude dit nu in de bedoeling liggen van Ul. Heeren Staten, aan wie wij de handhaving en regeling onzer waarachtige belangen opgedragen hebben?

Nog eene zwarigheid is er in het midden gebragt.

Al de aan de Smilde met het bovenpandspeil gemeen liggende wijken en dwarswijken zouden moeten worden afgedamd, en met keersluizen afgesloten. *Al* die wijken zouden moeten worden verdiept.

Het is algemeen bekend, dat de verveeningen tusschen de Witte- en Jonkerswijken zeer spoedig ten einde loopen.

Men weet, en ziet, dat er talrijke molentjes staan in de verveeningen bewesten de Smilde, gelegen tusschen de Norgervaart en de Jonkerswijk.

Men kent de correspondentie etc. tusschen den heer hoofd-ingenieur *A. Kommers* en den heer *Tonckens* van Westervelde over een zekeren duiker, die het water uit Z.E.G. veenderijen bragt op de Kolonievaart. Waarom?

Men kent de aanvrage van al de verveeners bewesten de Smilde, die last en overlast hebben van het water uit de Hoofdvaart, omdat dat peil voor hun, te *hoog* is, zoodat zij verzocht hebben, om eene waterleiding te mogen graven, bezuiden het Esmeer, naar de Norgervaart, ten einde dat lastige water op een lager peil te kunnen loozen.

Men weet, waarom zulks is geweigerd.

Bestond dus die reden niet meer, dan kon men immers die menschen ook helpen, en gaarne willen zij de daartoe noodige, geringe kosten van afdamming, afsluiting en verdieping (want dan behoeven zij geen molens meer te zetten of te onderhouden) zelve dragen. Zij zullen zich voorwaar niet achten beroofd te worden.

Maar daarentegen willen de eigenaars van de hooge veenen beoosten de Smilde gelegen zeer gaarne contribueren, indien zij hunne drooge Molenwijk op peil mogten houden. Daartoe werd bij genoegzame en secure voeding, de gelegenheid geboren.

Deze stellige bate weegt wel op tegen de voornoemde zwarigheid.

Tracht dus, Heeren Provinciale Staten! het ware gewigt der zaak U levendig voor den geest te brengen; overweeg en onderzoek de zaak onbevooroordeeld. De krachtige afdoende hulp, die het Groninger kanaal u thans schenken kan, wordt later niet meer aangeboden. Benoem derhalve uit uw midden eene Commissie, om de zaak ernstig te overwegen en van alle kanten te bezien. Het is thans nog niet te laat.

September 1855. *Eenige Kiezers.*

ADVERTENTIEN.

Heden overleed de HoogWelGeborene Vrouwe M. G. VAN KINSCHOT, geboren HOFFMAN VAN HOVE, geliefde echtgenoote van

C. P. L. VAN KINSCHOT,
Provincialen Directeur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, in Drenthe.

Assen den 29 September 1855.

De ondergeteekende, belast met het Bestuur van de industrie-school van het Departement Assen der NED. MAATSCHAPPIJ TER BEVORDERING VAN NIJVERHEID, noodigt alle jongelingen in Assen en omstreken, die in den aanstaanden winter aan de lessen over 't hand- en bouwkundig teekenen of over de toegepaste reken- en meetkunde willen deelnemen, uit, om zich daartoe aan te melden bij den Heer C. MEIJBOOM te Assen, zullende bij beperkte ruimte, uit de zich aangegeven hebbende jongelingen, alléén zij worden genomen, die den meesten aanleg hebben.

Assen, 27 September 1855.

L. OLDENHUIS GRATAMA.

Door dezen wordt aan de belanghebbenden bekend gemaakt, dat van af heden, **DE BRIEVENPOST** van ***ASSEN*** naar ***GRONINGEN*** en ***MEPPEL***, zal AFRIJDEN ten huize van den logementhouder **R. KUIPERS** te *Assen*. **Vracht van ASSEN tot GRONINGEN f 1.25 en van ASSEN tot MEPPEL f 1.60 per persoon.**

Assen den 1 October 1855.

DE HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERING,

opgerigt in den jare 1807 te Amsterdam,

gaat, blijkens de Tarieven, verkrijgbaar ten Kantore der DIRECTIE en bij H.H. CORRESPONDENTEN, **CONTRACTEN VAN LEVENSVERZEKERING** van onderderscheiden aard aan; — verzekert **WEDUWEN** en **WEEZEN-PENSIOENEN**, en geeft **Lijfrente-brieven** uit, zoowel dadelijk ingaande als uitgestelde.

De Directeur,
P. LANGERHUIZEN.
Heerengracht, tusschen het Koningsplein en de Vijzelstraat, No. 83.

CORRESPONDENT te *ASSEN*, de heer **E. A. SMIDT.**

***OP MAANDAG DEN VIJFDEN NOVEMBER AANSTAANDE*, des avonds te zes uur,** zal ten verzoeke van de erven LUXWOLDA te Smilde, in het Logement *DE VEENHOOP* aldaar **PUBLIEK WORDEN VERKOCHT**: gemeld **LOGEMENT, DE VEENHOOP, van ouds bekend,**

zeer **NERINGRIJK** en allergunstigst gelegen in de kom der gemeente Smilde aan den Straatweg, de Drentsche Hoofdvaart, en de Molenwijk, bevattende vele **VERTREKKEN, ruime ZAAL en STALLINGEN,** waarin sedert jaren de bedrijven van **LOGEMENTHOUDER, TAPPER en STALHOUDER** met veel succes worden uitgeoefend.

Voorts eenige **perceelen WEI-, BOUW- en TUINGROND,** tot **HUISPLAATSEN zeer geschikt** en gelegen aan den Straatweg, de Drentsche Hoofdvaart en de Molenwijk, en te zamen groot **2 bunders 32 roeden.**

Assen den 2 October 1855.

A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN,
Notaris.

AANBESTEDING.

De COMMISSIE van ADMINISTRATIE over het Vereenigd Huis van Arrest en Justitie te Assen is voornemens op ***MAANDAG DEN* 8ste *OCT. AANSTAANDE*, des morgens om twaalf uur,** in een der lokalen in gemeld huis **AAN TE BESTEDEN**:

DE VOEDING EN VERZORGING DER GEVANGENEN,

over het Jaar 1800 Zes en Vijftig.

Bestaande in: **BROOD, AARDAPPELEN, VLEESCH, VET, GORT, RIJST, geele en groene ERWTEN, GROENTEN, ZOUT, PEPER, AZIJN, OLIE, KAASEN, GROENE ZEEP, KOFFIJ, CICOREI, MELK, LEGSTROO, korte en lange TURF**; waarvan de VOORWAARDEN ter inzage liggen bij den CONCIERGE in genoemd Huis, bij den logementhouder A. HOFSTE te Assen, en informatien kunnen worden ingewonnen bij den Secretaris der Commissie Mr. H. VOS.

Assen den 24 September 1855.

De Commissie voornoemd,
P. A. VAN HOLTHE TOT ECHTE[N]
L. v. Pr.
Ter ordonnantie van Dezelve,
H. VOS.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 23—30 Sept. *Ondertr.* J. van der Wolde m[et] IJmker; R. H. de Jonge met A. Duiker. — *Bev.* J. H. Dolsum geb. Boer, van z.; W. Admiraal geb. Krans, van z.; van der Weide geb. van der Sleen, van d.; J. E. Hempe [geb.] Bax, van z.; A. E. Walter, ongeh., van d.; F. Kuijk geb. [...]nenborg, van d. — *Overl.* G. Spaar, weduwe van J. J. P. L[...]senaar, ruim 85 j.; A. Hartman, echtgenoot van I. Hartm[an], bijna 38 j. Voorts een levenloos kind van W. Benjamins e[n] Iemker.

SMILDE, 23—30 Sept. *Geh.* H. W. Hekker met G. Harders. *Bev.* J. W. Strijker geb. Muskee, van d.; T. Hoogenberg [geb.] Hofstee, van d; Z. Voshaar geb. Kwant, van d., K. Grit [geb.] Smient, van d.; T. Booi geb. Nuis, van z.; G. Klaver [geb.] Vermeulen, van d. — *Overl.* A. J. Moes, ml., 2 j.; F. de Vr[ies], weduwe W. Jonkman, ruim 69½ j.; Jan Geerdink, echtge[noot] van Sijtske Fellinga, 33 j.; D. Wisman, vrl. bijna 3 j.

COEVORDEN, 23–30 Sept. *Geh.* A. Welink met A. Grobb[e]. *Bev.* G. van Pilsum geb. Overbergen, van z.; J. Prinsen [geb.] Luggers, van d. — *Overl.* A. W. J. A. van Mooek, 5½ j.; [...] Roelofs, wed. van H. ten Brinke, 73 j.

MEPPEL, 21—28 Rept. *Geh.* E. Boxem met G. Bakker; [...] van Raalte met B. Nagelaar. — *Bev.* F. Meijboom geb. T[...] van z.; J. Kreulen geb. de Pree, van d.; H. Kruif geb. Mo[...] van d., A. Brouwer geb. Benthem, van z.; J. Snoeijenbos [geb.] de Gritter van z.; T. van Veen geb. Engels, van d.; M. Me[...] geb. Klinge, van z. — *Overl.* P. J. Roelink, 7 j. en 3 m., [...] R. Jansen, 3 j., ml; H. van der Veen, 5 j. en 7 m., ml.; [...] Poetsma, 1 j. en 10 m., vrl.; G. Brandligt, 1 j. en 7 m., [...] A. Rijkeboer, 1 j., vr.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 2 *Oct.*

Tarwe, Jarige	70 N.pd.	*f* —.—	Boekweit, zand 64		
„ N. Oml.	70 „	„ 14.90	„ „ 66		
dito.	72 „	„ 15.65	„ veen 64		
„ „ Old.	70 „	„ 14.65	„ „ 66		
„ „ „	72 „	„ 15 40	Paardeboonen. . *f*	8.50	
Rogge, N. Inl.	66 „	„ 11.00	Groene Erwten. „	—.—	à
„ „ „	68 „	„ 11.50	Graauwe „ „	10.00	à 1[...]
„ „ „	70 „	„ 12.00	Koolzaad . . . *f*	13.00	à 1[...]
Haver, N. dikke	40 „	„ 4.50	Gort, grove . „	11.50	à 1[...]
„ „	42 „	„ 4.70	Gort, parel . „	15.00	à 1[...]
„ Voer	36 „	„ 4.00	Olie, raap per vat	59.50	à —
„ „	40 „	„ 4.40	Raapkoeken.		à —
„ Zwarte	36 „	„ 3 95	Lijnkoeken . . .	—.—	à —
„ „	40 „	„ 4 35	Boter ¼ ton. . .	—.—	à —
Garst, N. wint.	52 „	„ 6.60	Boter ⅛ „		à —
„ „ „	54 „	„ 7.00			
„ „ zomer	54 „	„ 6.20			
„ „ knob.	60 „	„ 7 30			

Tarwe weinig in omgegaan. — Rogge als voren slepend gaande. — Boekweit 15 ct. lager afgegeven. — Gerst mede lager verkocht. — Haver vond over 't geheel meerder vraag[,] werd iets hooger verkocht. — Boonen niet driftiger. — K[ool]zaad en Zoomerzaad tot vorige prijzen wel zoo goed te plaa[tsen]. — Mosterdzaad prijshoudend. — Gort stil.

STEENWIJK, 1 Oct. Rogge *f* 10,55 a *f* 12,00. — Bo[ek]weit *f* 8,50 a *f* 9,75. — Boter per ⅛ ton *f* 21.25 a *f* —,—.

ZWOLLE, 28 Sept. Tarwe *f* 18,00 a *f* 16,75. — Ro[gge] *f* 12,75 a *f* 11,00. — Boekweit *f* 10,00 a *f* 8,50. — Aardapp[elen] *f* 3,00 a *f* 2,20. — Boter per ⅛ ton *f* 21,75 a *f* 21,25; pe[r] *f* 1,05 a *f* 0,95.

OLDEMARKT, 29 Sept. Boter ¼ v. *f* 42.75 a 43.25.

HEERENVEEN, 22 Sept. Rogge *f* 11.50. Boter p. ¼ v. *f* 4[...]

NOORDWOLDE, 27 Sept. Rogge *f* 11,50 a *f* 12,00. — Bote[r] N. ℔ *f* 0.90 a *f* 0.95.

AMSTERDAM, 1 Oct. TARWE en ROGGE bij kleinig[heden] aan consumtie tot vorige prijzen. Tarwe 131 ℔ witb[ont] Poolsche f 560; 127 ℔ bonte dito f 530, 532; 126 ℔ dito f [...] f 526; 124 ℔ Norder f 480. Rogge: 118, 122 ℔ Pruissi[sche] f 340, 360; 123, 124 ℔ Rostocker f 364, 370, 117 ℔ Deen[sche] f 320; 121, 122 ℔ Holsteinsche f 341, 345; 119 ℔ Archa[ngel] f 352, 119 ℔ nieuwe Geldersche f 333 in zakken; in veiling: [...] ℔ nieuwe Engelsche f 377; 126 ℔ mindere dito f 356. — GA[RST] in een doen; 114 ℔ Deensche f 243. — HAVER zonder [han]del. — BOEKWEIT prijshoudend; 123 ℔ Nijkerker f 215; 125 ℔ Holsteinsche f 293, 314; 119 ℔ zwarte Zand- f 290[...] Witte ERWTEN weinig aangeboden en op vaste prijzen ge[hou]den. — KOOLZAAD hooger betaald; Vriesch £ 89, 90, Groninger £ 91; op 9 vaten Olie in Oct. en Nov. £ 106[...] LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE lager afgege[ven] op 6w. f 61; Vliegend f 59¾; Oct. f 59½, 58¾, 59; Nov. Dec. f 58½, 59; Mei f 57½, ¼. — LIJNOLIE mede lager [ver]kocht; op 6w. f 46¾; Vliegend f 45½; 10. Oct. f 45¼, 45; [...] f 45¾, ½; Dec. f 46, 45¾. — HENNEPOLIE op 6w. *f* 5[...] Vliegend *f* 53. RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 107 a 11[...] LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 14 a 16½. — MOUTW[IJN] tot *f* 24½ per vat contant flaauw. — JENEVER 100 % A[msterdamsche] proef *f* 29 a 29½ per vat cont.

227ste **STAATS-LOTERIJ.** VIJFDE KLASSE.

1ste Lijst. No. 8956 *f* 1500. No. 19657 *f* 1000. Nos. 76[...] 14706 ieder *f* 400. Nos. 15143, 15428 en 18656 ieder *f* 200. [...] 465, 659, 4719, 6923, 7100, 9359, 9777, 10245, 1035[...] 10938 ieder *f* 100.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1 *Oct.* 1855.

			GEBLEVEN.				GEBL[EVEN].
Nederl. W. S.	2½	pct.	63¾	*Polen.* Oblig.	4	pct.	[...]
„ „	3	„	76	*Spanje.* Oblig.	1¼	„	
„ „	4	„	93$^{1}/_{16}$	Obligatiën	3	„	
Amort. Synd.	3½	„		Binnenl.	3	„	31[...]
Handelm.	4½	„	122¾	Amortisable			
O. I. Leening	4	„	93⅛	Bewijz. Coup.			
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Goll	5	„	70
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	62[...]
Rusl. Ob. Hope	5	„	100	„ Metal.	5	„	74
Dito 1828/29	5	„	100	„ „ N.	5	„	32[...]
Cert. 1831/33	5	„		„ „	2½	„	
Dito 1840	4	„	74¾	*Belgie*, Cert.	2½	„	50[...]
Dito Stieglitz	4	„	73⅝	Rothschild	2½	„	53[...]
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Oblig.	3	„	
Cert. van dito	6	„	57¼	„	4		
				Amerika Bank-Act.			1[...]

GEDRUKT BIJ GRATAMA TE ASSEN.